```
#IKASTEKO ARIKETAK
1
    2
 3
    #1.Praktika. Sarrera.
4
 5
    #1.Ariketa
6
    #a)
 7
    ((1+2)/(3+4))^2
8
9
10
    sqrt(exp(2) + log(3,2))
11
12
13
    prod(1:21)
14
15
16
    #2.Ariketa
17
    x=c(20.5, 12.6, -23, -6.98, 24, 32.8, 7, -8.6)
18
    f = c(3,4,2,6,5,7,4,9)
19
20
    f/cumsum(f)
    sum(f*x)
21
22
    sum(x*(f/cumsum(f)))
    sum(x^2*f)
23
24
25
26
    #3.Ariketa
27
    km = c(31422, 31801, 32131, 32691, 33077, 33514, 33992)
28
29
30
    #b) Ondoz ondoko bektorearen elementuen arteko kenketa
31
    diff(km)
32
33
    #c)
34
    mean(km) #Bektorearen balioen batez bestekoa kalkulatu
35
    mean(diff(km)) #Diferentzen batez bestekoa
36
37
38
    #4.Ariketa
39
    #a)
    x1 = seq(0, 1.2, length=20)
40
41
42
43
    length (x1)
44
45
    #c)
46
    min(x1)
47
    max(x1)
48
49
    #d)
50
    x1[1] = 10
51
    x1[1]
52
53
    #e)
54
   y1 = exp(x1)
55
56
    #a)
57
   plot(x1, y1)
58
59
    #h)
60
   hist(x1)
61
62
63
    #5.Ariketa
64
    bak = seq(1, 200, 2)
65
    sort (bak)
66
67
68
    #6.Ariekta
69
    bik = seq(100, 199, 2)
    plot(bik, log(bik))
70
71
    plot(bik, cos(bik))
73
```

```
74
      #7.Ariketa
 75
     bb = function(x) sum(x)/length(x)
 76
     bektorea = c(1,23,3423,445,23,0.57,-678)
 77
      bb (bektorea)
 78
 79
 80
      #8.Ariketa
 81
      funtzioa = function(x) sin(x^2+x^3)
 82
      funtzioa(-3*pi)
 83
      funtzioa(-2*pi)
 84
      funtzioa(-1*pi)
 85
      funtzioa(0)
      funtzioa (pi)
 86
 87
      funtzioa(2*pi)
 88
      funtzioa(3*pi)
      plot(funtzioa, -1*pi, pi)
 89
 90
 91
 92
      #9.Ariketa
 93
     bik20 = seq(0, 40, 2)
     bik20ber2 = bik20^2
 94
 95
     bik20ber3 = bik20^3
 96
 97
     markoa = data.frame(bik20,bik20ber2,bik20ber3)
     write.table(markoa, "bikoitiak")
 98
 99
100
101
      #10.Ariketa
102
103
104
105
      106
107
      #2.Praktika. Estatistika Deskribatzailea I.
108
109
      #1.Ariketa
110
      lodierak <- c(1,2,3,3,2,1,2,5,2,4,4,4,5,3,2,5,3,4,1,4,2,3,1,1,2,5,3,4,1,3)
111
      #a)
112
      table(lodierak)
113
      a<-as.data.frame(table(lodierak)) #Taula datu-marko batean bihurtu dugu.
114
115
     Balioak <- a$lodierak
116
     Maiztasun.abs<-a$Freq
117
      sum (Maiztasun.abs) #Datu guztien batuketa
118
      Maiztasun.erl<-Maiztasun.abs/30
119
      Met.maiztasun.abs<-cumsum (Maiztasun.abs)
120
      Met.maiztasun.erl<-cumsum (Maiztasun.erl)
121
      data.frame(Balioak, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
122
123
      #b)
124
     barplot(table(lodierak))
125
126
      #C)
127
      pie (table (lodierak), labels = c( "oso mehea", "mehea", "ertaina", "lodia", "oso
      lodia"))
128
129
130
      #2.Ariketa
131
      #b)
132
      hauste tentsioa <- read.table ("Hauste tentsioa.txt ", header = T)
133
134
135
      tn.cm2 <- hauste tentsioa$Hauste tentsioa.Tn.cm2.
136
      stem(tn.cm2, scale = 2)
137
138
      #d) Errorea?
139
     min(tn.cm2)
140
      max(tn.cm2)
141
     hist(table(tn.cm2), breaks = c(3.27, 3.47, 3.67, 3.87, 4.07, 4.27, 4.47, 4.67, 4.87))
142
143
      #e)
144
      mean (tn.cm2)
145
      median(tn.cm2)
```

```
146
      Moda <- names(table(tn.cm2))[which(table(tn.cm2)==max(table(tn.cm2)))]</pre>
147
      Moda
148
149
150
      #f)
1.51
      bariantza <- var(tn.cm2)*(length(tn.cm2)-1)/length(tn.cm2)
152
      bariantza
153
      desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
154
      desb.tip
155
      cv <- desb.tip/mean(tn.cm2)</pre>
156
      CV
157
      heina <- max(tn.cm2)-min(tn.cm2)
158
      heina
159
160
161
      quantile(tn.cm2, type=2)
162
163
164
      #3.Ariketa
165
      bihurdurak <-
      c(33,21,32,44,35,22,40,36,22,37,20,37,42,31,23,44,32,30,44,44,42,35,40,36,32,31,37,43,
      24,40,25,30,26,35,33,41,25,44,36,27)
166
      max (bihurdurak)
167
      min (bihurdurak)
168
169
      limiteak<-c(20,24,28,32,36,40,44) #Tarte bakoitzaren limiteak
170
171
      bihurdurak.tarte<-cut (bihurdurak, limiteak, right=F, include.lowest =T) #Tarteak
      eskuinetik irekiak nahi ditugunez right=F.
172
      bihurdurak.tarte
173
      table (bihurdurak.tarte)
174
      a<-as.data.frame(table(bihurdurak.tarte)) #Taula datu-marko batean bihurtu dugu.
175
176
      Tarteak<-a$bihurdurak.tarte
177
      Maiztasun.abs<-a$Freq
178
      sum (Maiztasun.abs) #Datu guztien batuketa
179
      Maiztasun.erl<-Maiztasun.abs/35
180
      Met.maiztasun.abs<-cumsum (Maiztasun.abs)</pre>
181
      Met.maiztasun.erl<-cumsum (Maiztasun.erl)</pre>
182
      data.frame(Tarteak, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
183
184
185
      #b)
186
      hist(table(bihurdurak))
187
      Klasemarka<-c(22,26,30,34,38,42) #Poligonoa
188
      plot(Klasemarka, Maiztasun.abs, type="b", main = "Maiztasun absolutuak")
189
190
      #c)
191
      mean (bihurdurak)
192
      median(bihurdurak)
193
      Moda <- names(table(bihurdurak))[which(table(bihurdurak)==max(table(bihurdurak)))]</pre>
194
      Moda
195
      bariantza <- var(bihurdurak)*(length(bihurdurak)-1)/length(bihurdurak)</pre>
196
      bariantza
      desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
197
198
      desb.tip
199
200
201
      #4.Ariketa
202
      datuak<-c(51,55,42,53,46,60,29,56,20,52,51,33,61,57,55,59,38,56,41,47,68,24,67,52,64,6
      9,43,47,42,65,96,21,48,47,25,82,37,60,12,77,56,97,28,45,63,28,45,63,28,52,60,51,61,62,
      52, 97, 73, 45, 69, 67, 29, 75, 63, 30, 17, 69, 68, 74, 16, 83, 47, 16)
203
      max (datuak)
204
205
      #a)
206
      limiteak<-c(10.5,21.5,32.5,43.5,54.5,65.5,76.5,87.5,98.5) #Tarte bakoitzaren limiteak
207
      datuak.tarte<-cut(datuak,limiteak,right=F) #Tarteak eskuinetik irekiak nahi ditugunez
      right=F.
208
      datuak.tarte
209
      table (datuak.tarte)
      a<-as.data.frame(table(datuak.tarte)) #Taula datu-marko batean bihurtu dugu.
210
211
212
      Tarteak<-a$datuak.tarte
```

```
213
     Maiztasun.abs<-a$Freq
214
     sum (Maiztasun.abs) #Datu guztien batuketa
215
     Maiztasun.erl<-Maiztasun.abs/72
216
     Met.maiztasun.abs<-cumsum (Maiztasun.abs)</pre>
217
     Met.maiztasun.erl<-cumsum (Maiztasun.erl)</pre>
218
     data.frame(Tarteak, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
219
220
      #b)
221
     hist (datuak)
222
     stem(datuak, scale=1)
223
224
      #c)
225
     mean (datuak)
226
     median (datuak)
227
     bariantza <- var(datuak) * (length (datuak) -1) /length (datuak)
228
     bariantza
229
     desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
230
     desb.tip
231
232
233
     #5.Ariketa
234
     kalitatea \leftarrow c(1,2,2,3,3,2,3,4,3,1,3,1,5,4,3,2,3)
235
236
     barplot(table(kalitatea))
237
     pie(table(kalitatea))
238
239
240
     mean (kalitatea)
241
     median(kalitatea)
242
243
244
     #6.Ariketa
     245
      1,38.5,38.5,38.5,38.5,38.5)
246
     #a)
247
     mean (aptitudea)
248
     median (aptitudea)
249
     Moda <- names (table (aptitudea)) [which (table (aptitudea) == max (table (aptitudea)))]
250
     Moda
251
     bariantza <- var(aptitudea)*(length(aptitudea)-1)/length(aptitudea)</pre>
252
     bariantza
253
     desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
254
     desb.tip
255
256
257
     quantile (aptitudea, 0.65, type = 2)
258
     quantile (aptitudea, 0.9, type = 2)
259
260
261
     #7.Ariketa
262
263
     datuak2 \leftarrow rep(c(15, 25, 35, 50), c(22, 26, 6, 4))
264
     datuak2
265
     mean (datuak2)
266
     median(datuak2)
267
     bariantza <- var(datuak2)*(length(datuak2)-1)/length(datuak2)
268
     bariantza
269
     desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
270
     desb.tip
271
272
     limiteak<-c(10,20,30,40,60) #Tarte bakoitzaren limiteak</pre>
273
274
     datuak2.tarte<-cut (datuak2, limiteak, right=F) #Tarteak eskuinetik irekiak nahi
     ditugunez right=F.
275
     datuak2.tarte
276
     table(datuak2.tarte)
277
     a<-as.data.frame(table(datuak2.tarte))#Taula datu-marko batean bihurtu dugu.
278
279
     Tarteak<-a$datuak2.tarte
280
     Maiztasun.abs<-a$Freq
281
     sum (Maiztasun.abs) #Datu guztien batuketa
282
     Maiztasun.erl<-Maiztasun.abs/58
```

```
283
      Met.maiztasun.abs<-cumsum (Maiztasun.abs)
284
      Met.maiztasun.erl<-cumsum(Maiztasun.erl)</pre>
285
      data.frame(Tarteak, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
286
287
288
      quantile (datuak2, seq (0, 1, 0.1), type = 2)
289
      quantile(datuak2, type = 2)
      RIC <- quantile(datuak2,0.75, type = 2) - quantile(datuak2,0.25, type = 2)
290
291
      RIC
292
293
      #8.Ariketa
294
      #a)
295
      erregaia <- read.table("Kotxeak.txt", header = T)</pre>
296
      erregaia
297
298
299
      guztiak <- erregaia$Gasolina.kotxeak + erregaia$Gas.oil.kotxeak
300
      mean (quztiak)
301
302
      median (guztiak)
303
304
      bariantza1 <- var(guztiak)*(length(guztiak)-1)/length(guztiak)</pre>
305
      bariantza1
306
      desb.tip1 <- sqrt(bariantzal)</pre>
307
      desb.tip1
308
309
      #c) Nola hartu x datu??
310
      gasoil<-erregaia$Gas.oil.kotxeak*0.9</pre>
311
      besteak <- erregaia$Beste.kotxeak*1.145
312
      guztiak2 <- gasoil+besteak+erregaia$Gasolina.kotxeak</pre>
313
314
      mean (quztiak2)
315
      bariantza2 <- var(guztiak2)*(length(guztiak2)-1)/length(guztiak2)</pre>
316
      bariantza2
317
      desb.tip2 <- sqrt(bariantza2)</pre>
318
      desb.tip2
319
320
      #d)
321
      total <- erregaia$Gasolina.kotxeak+erregaia$Gas.oil.kotxeak+erregaia$Beste.kotxeak
322
      total
323
      sort(total)
324
      total21 <- sort(total)[1:21]
325
      total21
326
327
      max (total21) -min (total21)
328
      sqrt (21)
      210052/4.6
329
330
      limiteak<-c(41154,86817.48,132480.96,178144.44,223807.92,269471.4) #Tarte bakoitzaren
      limiteak
331
      total21.tarte<-cut (total21, limiteak, right=F) #Tarteak eskuinetik irekiak nahi
      ditugunez right=F.
332
      total21.tarte
333
      table(total21.tarte)
334
      a<-as.data.frame(table(total21.tarte)) #Taula datu-marko batean bihurtu dugu.
335
336
      Tarteak<-a$total21.tarte
337
      Maiztasun.abs<-a$Freq
338
      sum (Maiztasun.abs) #Datu guztien batuketa
339
      Maiztasun.erl<-Maiztasun.abs/21
340
      Met.maiztasun.abs<-cumsum (Maiztasun.abs)</pre>
341
      Met.maiztasun.erl<-cumsum (Maiztasun.erl)</pre>
342
      data.frame(Tarteak, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
343
344
      #9.Ariketa
345
      Potentzia \leftarrow c(5,6,7,8,9,10,11,12)
346
      Maiztasun.abs \leftarrow 480* c(7.5,5,20,18.75,15,17.5,8.75,7.5)/100
347
      sum (Maiztasun.abs)
348
      Maiztasun.erl <- Maiztasun.abs/480
349
      Met.maiztasun.abs<- cumsum (Maiztasun.abs)</pre>
350
      Met.maiztasun.erl<-cumsum(Maiztasun.erl)</pre>
351
      data.frame(Potentzia, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
352
353
      #a)
```

```
354
      plot(Potentzia, Maiztasun.abs, type = "h")
355
      barplot (Maiztasun.abs)
356
357
      #h)
358
      datuak1 <- rep(Potentzia, Maiztasun.abs)</pre>
359
      mean (datuak1)
360
361
      #c)
362
      bariantza <- var(datuak1)*(length(datuak1)-1)/length(datuak1)</pre>
363
      bariantza
364
      desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
365
      desb.tip
366
367
368
      Datu. 90 gabe <- datuak1 [-seg (391, 480, 1)]
369
      Datu.berriak <- c(Datu.90gabe, rep(5,90))
370
      Datu.berriak
371
      mean (Datu.berriak)
372
      Jaitsiera <- (mean(datuak)-mean(Datu.berriak))/mean(datuak)*100
373
      Jaitsiera
374
375
376
      377
      #3.Praktika. Estatistika Deskribatzailea II.
378
      library (moments)
379
380
      #1.Ariketa
381
      umeak<- c(0,2,3,2,4,1,2,3,3,0,2,6,2,1,2,3,1,2,3,1,2,7,2,1,4,2,3,3,1,0)
382
383
      #a)
384
      table (umeak)
385
      a <- as.data.frame (table (umeak)) #Taula datu-marko batean bihurtu dugu.
386
387
      Umeak<-a$umeak
388
      Maiztasun.abs<-a$Freq
389
      sum (Maiztasun.abs) #Datu guztien batuketa
390
      Maiztasun.erl<-Maiztasun.abs/30
391
      Met.maiztasun.abs<-cumsum(Maiztasun.abs)</pre>
392
      Met.maiztasun.erl<-cumsum (Maiztasun.erl)</pre>
393
      data.frame(Umeak, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
394
395
      #b)
396
      barplot(table(umeak))
397
      plot (Umeak, Met.maiztasun.abs, type="s")
398
399
      #c)
400
      mean (umeak)
401
      median(umeak)
402
      Moda <- names(table(umeak))[which(table(umeak) == max(table(umeak)))]</pre>
403
      Moda
404
405
      #d)
406
      bariantza <- var(umeak) * (length (umeak) -1) / length (umeak)</pre>
407
      bariantza
408
      desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
409
      desb.tip
410
      heina <- max(umeak) -min(umeak)
411
      heina
412
      cv <- desb.tip / mean(umeak)</pre>
413
414
      RIC \leftarrow quantile (umeak, 0.75, type = 2) - quantile (umeak, 0.25, type = 2)
415
      RIC
416
417
      #e)
418
      quantile (umeak, 0.5, type = 2)
419
      quantile (umeak, 0.1, type = 2)
420
      quantile (umeak, 0.4, type = 2)
421
      quantile (umeak, 0.9, type = 2)
422
      quantile (umeak, 0.3, type = 2)
423
      quantile (umeak, 0.85, type = 2)
424
425
426
      skewness (umeak) #eskuinerantz alboratua
```

```
427
      kurtosis(umeak)-3 #leptokurtikoa
428
429
      #g)
430
      boxplot(umeak, horizontal = T)
431
      boxplot.stats(umeak)
432
      #Balio arraro bat: 7
433
434
435
      #2.Ariketa
436
      txakurrak \leftarrow c(2,2,3,3,3,4,4,4,5,5,5,5,8)
437
      elefanteak <-
      438
439
      bbt <- mean(txakurrak)</pre>
440
      bbt.
441
      bbe <- mean(elefanteak)</pre>
442
      bbe
443
444
      bariantzat <- var(txakurrak)*(length(txakurrak)-1)/length(txakurrak)</pre>
445
      bariantzat
446
      desb.tipt <- sqrt(bariantzat)</pre>
447
      desb.tipt
448
449
      bariantzae <- var(elefanteak) * (length (elefanteak) -1) / length (elefanteak)
450
      bariantzae
451
      desb.tipe <- sqrt(bariantzae)</pre>
452
      desb.tipe
453
      zt <- (3-bbt)/desb.tipt</pre>
454
455
456
      ze <- (4000-bbe)/desb.tipe
457
458
      #ze < zt, beraz txarrurrak erlatiboki gehiago pisatzen du</pre>
459
460
      cvt <- desb.tipt/bbt
461
      cvt
462
      cve <- desb.tipe/bbe
463
      CVE
464
      # cve < cvt, beraz elefantearena da adierazgarriagoa
465
      #Sakabanaketa txikiagoa: elefantea
466
467
468
      #3.Ariketa
      soldatak <- c(1200, 1500, 1300, 2000, 3000)
469
470
471
      mean (soldatak)
472
      bariantza <- var(soldatak)*(length(soldatak)-1)/length(soldatak)</pre>
473
      bariantza
474
      desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
475
      desb.tip
476
477
      #b)
478
      soldatak1 <- soldatak*1.2</pre>
479
      mean (soldatak1)
480
      bariantza <- var(soldatak1)*(length(soldatak1)-1)/length(soldatak1)</pre>
481
      bariantza
482
      desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
483
      desb.tip
484
485
      #c)
486
      soldatak2 <- soldatak+200</pre>
487
      mean(soldatak2)
488
      bariantza <- var(soldatak2)*(length(soldatak2)-1)/length(soldatak2)</pre>
489
      bariantza
490
      desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
491
      desb.tip
492
493
      #d)
494
      soldatak3 <- soldatak*1.1+150</pre>
495
      mean(soldatak3)
496
      bariantza <- var(soldatak3)*(length(soldatak3)-1)/length(soldatak3)</pre>
497
      bariantza
498
      desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
```

```
499
      desb.tip
500
501
      #e)
502
      #Hasierako soldataren arabera
503
504
505
      #4.Ariketa
506
      gasolina kontsumoa <-
      c(2.1,4.7,3.3,3.3,2.8,4.4,4.4,4.8,3.1,3,3.9,4,4,2.3,3.7,5,3.8,2.5,2.7,2.8,2.7,2.6,3,5.
      1,4.8,3.7,4.7)
507
      length(gasolina kontsumoa)
508
509
510
      limiteak<-c(2.1,2.7,3.3,3.9,4.5,5.1) #Tarte bakoitzaren limiteak
511
      gasolina kontsumoa.tarte<-cut(gasolina kontsumoa,limiteak,right=F, include.lowest =</pre>
      T) #Tarteak eskuinetik irekiak nahi ditugunez right=F.
512
      gasolina kontsumoa.tarte
513
      table (gasolina kontsumoa.tarte)
514
      a<-as.data.frame(table(gasolina kontsumoa.tarte))#Taula datu-marko batean bihurtu
      dugu.
515
516
      Tarteak<-a$gasolina kontsumoa.tarte
517
      Maiztasun.abs<-a$Freq
518
      sum (Maiztasun.abs) #Datu guztien batuketa
519
     Maiztasun.erl<-Maiztasun.abs/27
520
     Met.maiztasun.abs<-cumsum(Maiztasun.abs)</pre>
521
     Met.maiztasun.erl<-cumsum (Maiztasun.erl)</pre>
522
      data.frame(Tarteak, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
523
524
      hist (gasolina kontsumoa)
525
526
      #b)
527
      mean (gasolina kontsumoa)
528
     median (gasolina kontsumoa)
529
     Moda <-
      names (table (gasolina kontsumoa)) [which (table (gasolina kontsumoa) == max (table (gasolina k
      ontsumoa)))]
530
     Moda
531
     bariantza <-
      var(gasolina kontsumoa)*(length(gasolina kontsumoa)-1)/length(gasolina kontsumoa)
532
     bariantza
533
     desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
534
     desb.tip
535
      cv <- desb.tip/mean(gasolina kontsumoa)</pre>
536
537
538
539
      quantile (gasolina kontsumoa, 0.25, type = 2)
540
      quantile (gasolina kontsumoa, 0.75, type = 2)
541
      RIC <- quantile (gasolina kontsumoa, 0.75, type =
      2) -quantile (gasolina_kontsumoa, 0.25, type = 2)
542
543
      Heina <- max(gasolina kontsumoa)-min(gasolina kontsumoa)
544
      Heina
545
546
547
     pearson <- (mean(gasolina kontsumoa))/desb.tip</pre>
548
     pearson
549
      #Eskuinerantz alboratua
550
      kurtosis (gasolina kontsumoa) -3
551
      #platikurtikoa
552
553
554
      #5.Ariketa
555
      kontsumoa <-
      4.9, 4.9, 4.9, 4.9, 4.9, 5, 5, 5.1, 5.1, 5.2, 5.6)
556
      #a)
557
      mean (kontsumoa)
558
     median(kontsumoa)
559
      bariantza <- var(kontsumoa)*(length(kontsumoa)-1)/length(kontsumoa)</pre>
560
      bariantza
561
      desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
```

```
562
           desb.tip
563
           Moda <- names (table (kontsumoa)) [which (table (kontsumoa) == max (table (kontsumoa)))]
564
           Moda
565
566
            #b)
567
           boxplot(kontsumoa, horizontal = T)
568
569
           #c)Balio arraroak: 5.6
570
           boxplot.stats(kontsumoa)
571
           length(kontsumoa)
572
           kontsumoaberria <- kontsumoa[-32]</pre>
573
           kontsumoaberria
574
           mean (kontsumoaberria)
575
           bariantza <- var(kontsumoaberria) * (length (kontsumoaberria) -1) / length (kontsumoaberria)
576
           bariantza
577
           desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
578
           desb.tip
579
580
581
            #6.Ariketa
582
           hezetasun maila <-
            c(40.6, 33.7, 32.7, 44.1, 34.8, 33.5, 41, 35.1, 34.6, 39.8, 34.8, 35.8, 39.4, 38.9, 46.1, 42.6, 37.4, 4.8, 33.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8, 39.8,
            1.8, 36.5, 45.5, 37.6, 43.8, 35.8, 42.4, 34.5, 41.5, 31.1, 42.3, 31.2)
583
            #a)
584
           mean(hezetasun maila)
           median(hezetasun_maila)
585
586
587
           boxplot.stats(hezetasun maila)
588
            #ez dago balio arrarorik
589
590
           #b)
591
           bariantza <- var(hezetasun maila) * (length(hezetasun maila) -1) /length(hezetasun maila)
592
           bariantza
593
           desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
594
           desb.tip
595
596
           #c)
597
           hezetasun maila berria <- hezetasun maila*0.77
598
           hezetasun_maila_berria
599
           mean (hezetasun_maila_berria)
600
601
           #d)
602
           min (hezetasun maila)
603
           max(hezetasun maila)
604
           limiteak <- c (31.1,34.1,37.1,40.1,43.1,46.1) #Tarte bakoitzaren limiteak
605
           hezetasun maila.tarte<-cut(hezetasun maila,limiteak,right=F,include.lowest =
           T) #Tarteak eskuinetik irekiak nahi ditugunez right=F.
606
           hezetasun maila.tarte
607
           table (hezetasun maila.tarte)
608
           a<-as.data.frame(table(hezetasun maila.tarte)) #Taula datu-marko batean bihurtu dugu.
609
610
           Tarteak<-a$hezetasun maila.tarte</pre>
611
           Maiztasun.abs<-a$Freq
612
           sum (Maiztasun.abs) #Datu guztien batuketa
613
           Maiztasun.erl<-Maiztasun.abs/29
614
           Met.maiztasun.abs<-cumsum (Maiztasun.abs)
           Met.maiztasun.erl<-cumsum(Maiztasun.erl)</pre>
615
616
           data.frame(Tarteak, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
617
618
           hist (hezetasun maila, breaks = c(31.1, 34.1, 37.1, 40.1, 43.1, 46.1))
619
620
621
            #7.Ariketa
622
           #a)
623
           zuntzak <- read.table("Zuntzak.txt", header = T)</pre>
624
           zuntzak
625
           attach (zuntzak)
626
627
           #b)
           max(zuntzak$Luzera_.mm.)
628
629
           min(zuntzak$Luzera_.mm.)
630
           hist(zuntzak$Luzera .mm., breaks = 15)
631
```

```
632
      #c)
633
      mean(zuntzak$Diametroa .mm.)
634
      bariantza <-
      var(zuntzak$Diametroa_.mm.)*(length(zuntzak$Diametroa .mm.)-1)/length(zuntzak$Diametro
      a .mm.)
635
      bariantza
636
      desb.tip <- sqrt(bariantza)</pre>
637
      desb.tip
638
639
      #d)
640
      quantile(zuntzak$Diametroa_.mm., 0.88, type = 2)
641
      length(which(zuntzak$Diametroa .mm.>5.19))
642
643
644
      volumena <- pi*zuntzak$Luzera .mm.*(zuntzak$Diametroa .mm./2)^2
645
      masa <- volumena * 0.74
646
      masa
647
648
     max (masa)
649
      min (masa)
650
      length (masa)
651
      limiteak<-c(15,130,245,360,475,590,705,820,935,1050,1165,1280) #Tarte bakoitzaren
652
     masa.tarte<-cut (masa, limiteak, right=F) #Tarteak eskuinetik irekiak nahi ditugunez
      right=F.
653
     masa.tarte
654
     table (masa.tarte)
655
      a<-as.data.frame(table(masa.tarte)) #Taula datu-marko batean bihurtu dugu.
656
657
     Tarteak<-a$masa.tarte
658
     Maiztasun.abs<-a$Freq
659
      sum (Maiztasun.abs) #Datu guztien batuketa
660
     Maiztasun.erl<-Maiztasun.abs/115
661
     Met.maiztasun.abs<-cumsum(Maiztasun.abs)</pre>
662
     Met.maiztasun.erl<-cumsum (Maiztasun.erl)</pre>
663
      data.frame(Tarteak, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
664
665
666
      667
      #4.Praktika. Zorizko Aldagaiak.
668
669
      #1.Ariketa
670
      #X."Aholkularitza enpresa batek urtean batezbeste alholkua eman dion persona kopurua"
671
      \#X-Possion (1200)
672
      \#a) P(X > 1085)
673
      ppois (1085, 1200, lower.tail = F)
674
675
      \#b) P(1200 \le X \le 1300)
676
      ppois (1300, 1200) -ppois (1199, 1200)
677
678
679
      #2.Ariketa
      #X: "Ikasleen puntuazioak"
680
681
      \#X-N(60,10)
      \#a)p(X>=70)
682
683
      pnorm((69-60)/10,0,1, lower.tail = F)
684
      pnorm(69, 60, 10, lower.tail = F)
685
686
      \#b) P(39<=X<=80)
687
      pnorm((80-60)/10,0,1)-pnorm((38-60)/10,0,1)
688
      pnorm (80, 60, 10) -pnorm (38, 60, 10)
689
690
      \#c) P(40 \le X \le 80)
691
      pnorm((80-60)/10,0,1)-pnorm((39-60)/10,0,1)
692
      pnorm(80,60,10)-pnorm(39,60,10)
693
694
      \#d) 1-P(40<=X<=80)
695
      1-(pnorm((80-60)/10,0,1)-pnorm((39-60)/10,0,1))
696
      1-(pnorm(80,60,10)-pnorm(39,60,10))
697
698
      #e)
699
      200*pnorm((70-60)/10,0,1, lower.tail = F)
700
      200*pnorm(70,60,10, lower.tail = F)
```

```
702
703
      #3.Ariketa
704
      #X1:Tresna elektroniko baten bizi-iraupena orduko
      #X2:Bigarren tresna elektroniko baten bizi-iraupena orduko
705
706
      #X1-E(40)
      #X2-E(45)
707
      \#a) P(X>=45)
708
      pexp(44,1/40,lower.tail = F)
709
      pexp(44,1/45,lower.tail = F)
710
711
      #Bigarrena
712
713
      #b)
      balioak <- 0:60
714
715
      curve (dexp(x, 1/40), 0, 60)
716
717
718
      #4.Ariketa
719
      #X:Sistema batean era egokian funtzionatzen duten osagai kopurua
720
      \#X-Bin(9,1,0.95)
      \#a) P(X>=6)
721
722
      pbinom(5, 9, 0.95, lower.tail = F)
723
724
      #b)
725
      osagai <- 0:9
726
      plot(osagai,dbinom(osagai,9,0.95),type = "h",ylab = "p(x)")
727
728
729
      #5.Ariketa
730
      #X:"Okindegi batean saltzen diren ogi kopurua"
731
      \#X-N(700,30)
732
      \#a) P(X \le x) = 0.99
733
      qnorm(0.99,700,30)
734
735
      #b)
736
      curve (dnorm (x, 700, 30), 600, 800)
737
738
739
      #6.Ariketa
740
      #X:"Zirkuitu mota zehatz baten bizi-itxaropena"
741
      #X-E(1000)
742
      \#a) P (900 \le X \le 1200)
743
      pexp(1200,1/1000)-pexp(899,1/1000)
744
745
      #b) P(X>800)
746
      pexp(800, 1/1000, lower.tail = F)
747
748
      \#c) P(X>x) = 0.95
749
      qexp(0.05, 1/1000)
750
751
752
      #7.Ariketa
753
      #X:"Inprimategi zehatz batean inprimatutako liburu ez akastun kopurua"
754
      \#X-H(15,2,12/15)
755
      \#a) P(X>=1)
756
      phyper (0, 12, 3, 2, lower.tail = F)
757
758
      #b)
759
      liburuak <- 0:15
760
      plot(liburuak, phyper(liburuak, 12, 3, 2), type = "h")
761
762
763
      #8.Ariketa
764
      #X:"Lantegi batean segurtasun faltagatik izandako istripu kopurua"
765
      \#X-Bin(n,0.7)
766
      \#a) X-Bin(4,0.7); P(X=2)
767
      dbinom(2,4,0.7)
768
769
      \#b) X-Bin(4,0.7); P(X>=2)
770
      pbinom(1,4,0.7,lower.tail = F)
771
773
      #9.Ariketa
```

701

```
774
      #X:"Alarma akastun kopurua"
775
      \#X-H(200,3,6/200)
776
      \#a) P (X=1)
777
      dhyper(1, 6, 194, 3)
778
779
      #b) P(X>=2)
780
      phyper (1, 6, 194, 3, lower.tail = F)
781
782
783
      #10.Ariketa
784
      #a)
785
      #Probabilitateak
786
      Ord.gabe.itzul.gabe \leftarrow 24*(4/40)*(4/39)*(4/38)*(28/37)
787
      Ord.gabe.itzul.gabe
788
      Ord.gabe.itzul \leftarrow 24*(4/40)*(4/40)*(4/40)*(28/40)
789
790
      Ord.gabe.itzul
791
792
      Ord.itzul.gabe \leftarrow (4/40)*(4/39)*(4/38)*(28/37)
793
      Ord.itzul.gabe
794
795
      Ord.itzul \leftarrow (4/40)*(4/40)*(4/40)*(28/40)
796
      Ord.itzul
797
798
      #X:"Arrakasta kopurua"
799
      \#X-Bin(200,p)
800
      dbinom(5,200,Ord.gabe.itzul.gabe)
801
      dbinom(5,200,Ord.gabe.itzul)
802
      dbinom(5,200,Ord.itzul.gabe)
803
      dbinom(5,200,Ord.itzul)
804
805
      #b) P(X>5)
806
      pbinom(5,200,Ord.itzul.gabe,lower.tail = F)
807
      pbinom(5,200,Ord.itzul,lower.tail = F)
808
809
810
      #11.Ariketa
811
      #X: "Hartutako hodi kopurua"
812
      #Aluminio->X1-H(465,9,120/465)
813
      #Kobre->X2-H(465,9,145/465)
814
      #PVC->X3-H(465,9,200/465)
815
      \#a) P(X2=9)
816
      dhyper (9, 145, 320, 9)
817
818
      \#b) P(X1>=4)
819
      phyper (3, 120, 345, 9, lower.tail = F)
820
821
      \#c) P (3 \le X \le 7)
822
      phyper (7,320,145,9) -phyper (2,320,145,9)
823
824
      #d)
825
      hodiak <- 0:9
826
      plot(hodiak, dhyper(hodiak, 145, 320, 9), type = "h")
827
828
829
      #12.Ariketa
830
      #X: "Ondo erantzundako galdera kopurua"
831
      \#X-Bin(n,0.5)
832
      \#a) P(X>50)
833
      #1. 40 daki beraz 80-40=40 , 50-40=10
834
      pbinom(10, 40, 0.5, lower.tail = F)
835
      #2. 20 daki beraz 80-20=60 , 50-20=30
836
      pbinom(30,60,0.5, lower.tail = F)
837
838
      #b) 55-20=35 P(X>=35)
839
      pbinom(34,60,0.5,lower.tail = F)
840
841
      \#c) P(X>=40)
842
      pbinom(39,80,0.5,lower.tail = F)
843
844
845
      846
      #5.Praktika. Errepasoa.
```

```
847
848
      #1.Ariketa
849
      #X: "Minutu bakoitzean batezbeste bidegurutzera herltzen diren auto kopurua"
850
      #X-Poisson(1)
851
      \#a) P(X>=3)
852
      ppois (2,1,lower.tail = F)
853
854
      \#b) P(X>3)
855
      ppois(3,1,lower.tail = F)
856
      #Ez, probabilitatea nahiko txikia den arren
857
858
859
      #2.Ariketa
860
      #EGINDA 2.Praktika, 9.Ariketa
861
862
      #3.Ariketa
863
864
      #EGINDA 4.Praktika, 10.Ariketa
865
866
867
      #4.Ariketa
868
      #EGINDA 3.Praktika, 6.Ariketa
869
870
871
      #5.Ariketa
872
      #X:"Trokelatzeko makina batek egindako pieza onargarri kopurua"
873
      \#X-H(50,20,45/50)
874
      \#a) P (X=20)
875
      dhyper (20, 45, 5, 20)
876
877
      \#b) P (X=15) + P (X=16)
878
      dhyper (15, 45, 5, 20) + dhyper (16, 45, 5, 20)
879
880
      #c)
881
      20*45/50
882
883
884
      #6.Ariketa
885
      #a)
886
      tuboak <- read.table("Tuboak.txT", header = T)</pre>
887
      tuboak
888
      attach (tuboak)
889
      luzera <- tuboak$Tubo.luzera
890
891
      #b)
892
      sort(luzera)
893
      bariantza <- var(luzera) * (length (luzera) -1) / length (luzera)
894
      bariantza
895
      kurtosis(luzera)-3 #platikurtikoa
      skewness(luzera) #Eskuinerantz alboratua
896
897
898
      #c)
     max(luzera)
899
900
      min(luzera)
901
      length(luzera)
902
      limiteak<-c(43,43.9,44.8,45.7,46.6,47.5,48.4,49.3,50.2,51.1) #Tarte bakoitzaren
      limiteak
903
      luzera.tarte<-cut(luzera,limiteak,right=F) #Tarteak eskuinetik irekiak nahi ditugunez
      right=F.
904
      luzera.tarte
905
      table (luzera.tarte)
906
      a<-as.data.frame(table(luzera.tarte)) #Taula datu-marko batean bihurtu dugu.
907
908
      Tarteak<-a$luzera.tarte
909
      Maiztasun.abs<-a$Freq
910
      sum (Maiztasun.abs) #Datu guztien batuketa
911
      Maiztasun.erl<-Maiztasun.abs/140
912
      Met.maiztasun.abs<-cumsum (Maiztasun.abs)</pre>
913
      Met.maiztasun.erl<-cumsum(Maiztasun.erl)</pre>
914
      data.frame(Tarteak, Maiztasun.abs, Met.maiztasun.abs, Maiztasun.erl, Met.maiztasun.erl)
915
916
917
      quantile(luzera, 0.42, type = 2)
```

```
918
      length(which(luzera > 45.856))
919
920
      quantile (luzera, 0.5, type = 2)
921
      length(which(luzera > 46.3955))
922
923
      #@)
924
     boxplot(luzera, horizontal = T)
925
926
927
      928
      #6.Praktika. Estimazioa.
929
930
      #1.Ariketa
931
      bitxitegi1 <- c(1320,1495,990,1250,1290,1900,1500,1100,1250,1100,1930)
932
      bitxiteqi2 <- c(1110,1405,985,1290,1300,1705,1200,1105,1210)
933
934
      \#a) alpha = 0.05
935
      t.test(bitxitegil)$conf
936
937
      \#b) alpha = 0.01
938
      t.test(bitxitegi1, conf.level = 0.99)$conf
939
940
941
      t.test(bitxitegi1,bitxitegi2,conf.level = 0.99,var.equal = F)$conf
942
943
944
      t.test(bitxitegi1, bitxitegi2, var.equal = T)$conf
945
946
947
      length (bitxitegil)
948
      KT95 <-
      c(((10*var(bitxitegil))/qchisq(0.975,10)),((10*var(bitxitegil))/qchisq(0.025,10)))
949
      KT95
950
951
      #f)
952
     var.test(bitxitegi1,bitxitegi1)$conf
953
954
      #g)1 balioa tartearen barnean dagoenez, bariantzak berdinak direla ondoriozta daiteke
955
956
957
      #2.Ariketa
958
      #X."Lote batean dauden pieza akastunen proportzioa"
959
      \#n=200, p=0.15, alpha = 0.05
960
      prop.test(200*0.15,200)$conf
961
962
963
      #3.Ariketa
964
      #X:"Marka bateko auto berren artean konponketak behar dituzten kopurua"
      \#n1=200 , x1=9
965
966
      \#n2=300 , x2=15
      \#alpha = 0.01
967
968
     p1=9/200
969
      q1=1-p1
     p2=15/300
970
971
     q2=1-p2
972
      KT99 <-
      c(((p1-p2)-qnorm(0.995,0,1)*sqrt(p1*q1/200+p2*q2/300)),((p1-p2)+qnorm(0.995,0,1)*sqrt(
      p1*q1/200+p2*q2/300)))
973
      KT99
974
975
976
      #4.Ariketa
977
      \#X-N(10,4)
978
      lagina <- rnorm(20,10,4)
979
      #a)
980
      t.test(lagina)$conf
981
982
      #b)
983
       \texttt{KT99} \leftarrow \texttt{c(((19*var(lagina))/qchisq(0.995,19)),((19*var(lagina))/qchisq(0.005,19)))} 
984
      KT99
985
986
987
      #5.Ariketa
```

```
988
       #x:"Unibertsitate zehatz bateko ikasle ez erretzaileen proportzioa"
 989
       \#n=101, x=82, alpha = 0.01
 990
       prop.test(82,101,conf.level = 0.99)$conf
 991
 992
 993
       #6.Ariketa
 994
       #X:"Lanpara halogenoen bizi iraupena"
 995
       #X-N(mu, sigma)
 996
       lanpara<-c(480,345,427,386,432,429,378,440,434,503,436,451,466,394,422,412,507,433,480
       ,429)
 997
       t.test(lanpara)$conf
 998
 999
1000
       #7.Ariketa
1001
       #X: "Mota bereko 25 aberrei egindako proba baten emaitzak"
1002
       \#X-N(82,sigma)
1003
       s = 0.85
1004
       KT90 \leftarrow c((24*s^2/qchisq(0.95,24)), (24*s^2/qchisq(0.05,24)))
1005
       KT90
1006
1007
1008
       #8.Ariketa
1009
       olibondoak <- read.table("Olibondoak.txt", header = T)</pre>
1010
       olibondoak
1011
1012
1013
      #x1:"Tratamendua jaso ez duten fruituen diametroa"
1014
      #x2:"Tratamendua jaso duten fruituen diametroa"
1015
      tratamenduez <- olibondoak$Lehen
1016
      tratamenduez
1017
      tratamendubai <- olibondoak$Ondoren
1018
      tratamendubai
1019
1020
      mean(tratamenduez,na.rm = T)
1021
      mean(tratamendubai, na.rm = T)
1022
1023
      var(tratamenduez,na.rm = T)
1024
      var(tratamendubai, na.rm = T)
1025
1026
       sd(tratamenduez, na.rm = T)
1027
       sd(tratamendubai, na.rm = T)
1028
1029
1030
       t.test(tratamendubai, conf.level = 0.98)$conf
1031
       t.test(tratamenduez, conf.level = 0.98)$conf
1032
1033
1034
       var.test(tratamendubai, tratamenduez)$conf
1035
       t.test(tratamendubai, tratamenduez) $conf
1036
1037
1038
       1039
       #7.Praktika. Hipotesi Kontrastea.
1040
1041
       #1.Ariketa
1042
      salmentak <- read.table("Salmentak.txt", header = T)</pre>
1043
       salmentak
1044
      bitxitegiA <- salmentak$SalmentaA
1045
      bitxitegiB <- salmentak$SalmentaB
1046
1047
       \#H0: sigma1^2 = sigma2^2
1048
       #Ha: sigma1^2 desberdin sigma2^2
1049
       var.test(bitxitegiA, bitxitegiB)
1050
       #p balioa=7.775e-10 < 0.05, beraz desberdinak dira</pre>
1051
1052
       #b)
1053
      mu1 = mean(bitxitegiA, na.rm = T)
1054
      mu1
1055
      mu2 = mean(bitxitegiB, na.rm = T)
1056
       mu2
1057
       \#H0: mu1 = mu2
1058
       #Ha: mul desberdin mu2
1059
       t.test(bitxitegiA, bitxitegiB, conf.level = 0.99)
```

```
1060
       #alpha = 0.01, p=0.2867>0.01 denez, onartzen da hipotesi nulua, berdina dira
1061
1062
1063
       #2.Ariketa
1064
       #X."Fabrikatzaile batek hornitzen duen materialen erresistentzia"
1065
       \#X-N(220,7.75)
1066
       erresistentziak <- c(203,229,215,220,223,233,208,228,209)
1067
       #a)
1068
       #H0: mu = 220
1069
       #Ha: mu desberdin 220
1070
       t.test(erresistentziak, mu=220)
1071
       #Hipotesi nulua onartzen da, p=0.7130>0.05 delako
1072
1073
       #b)
1074
       \#H0: sigma^2 = 7.75^2
       #Ha: sigma^2 > 7.75^2
1075
1076
       EK <- c(qchisq(0.95,8),Inf)</pre>
1077
1078
       Onarpen.eremu \leftarrow c(0,qchisq(0.95,8))
1079
       Onarpen.eremu
1080
       Estatistikoa <- 8*var(erresistentziak)/7.75^2
1081
       Estatistikoa
1082
       #Onarpen eremuan dagoenez, hipotesi nulua onartzen da
1083
1084
1085
       #3.Ariketa
1086
       #X:"Txanpona 100 aldiz jaurti ondoren lortutako aurpegi kopurua"
1087
       \#X-Bin(100,0.5)
1088
       #H0: txanpona egokia da (p=0.5)
1089
       #Ha: txanpona ez egokia (p/=0.5)
1090
       #a) I motako errorea
1091
       1-(pnorm(60,50,5)-pnorm(39,50,5))
1092
1093
       #b)
1094
       curve (dnorm(x, 50, 5), 35, 65)
1095
       segments (20,0,80,0)
1096
       segments (39.5, 0, 39.5, dnorm (39.5, 50, 5))
1097
       segments (60.5, 0, 60.5, dnorm (60.5, 50, 5))
1098
1099
       #c) II motako errorea, p=0.7
1100
       pnorm(60,70,sqrt(21))-pnorm(39,70,sqrt(21))
1101
1102
       \#d) P(X>=55)
1103
       #X:"Lortutako aurpegi kopurua"
1104
       \#X-Bin(100,0.5)
1105
       pbinom(54, 100, 0.5, lower.tail = F)
1106
1107
1108
       #4.Ariketa
1109
       #X:"Makina batek ondoko 12 txandetan ekoiztutako pieza akastun kopurua"
1110
       #X-N(mu, sigma)
1111
       piezak<-c(15,11,16,14,13,12,16,10,9,11,14,15)
1112
       #a)
1113
       \#H0: sigma^2 = 16
1114
       #Ha: sigma^2 < 16
1115
       EK \leftarrow c(0, qchisq(0.05, 11))
1116
1117
       Onarpen.eremu <- c(qchisq(0.05,11), Inf)
1118
       Onarpen.eremu
1119
       Estatistikoa <- 11*var(piezak)/16
1120
       Estatistikoa
1121
       #Eskualde kritikoaren barnean dagoenez, hipotesi alternatiboa onartzen da
1122
1123
       #b) pbalioa
1124
       pbalioa <- pchisq(Estatistikoa, 11)</pre>
1125
       pbalioa
1126
1127
1128
       #5.Ariketa
1129
       #X:"Esperimentua osorik burukotzeko behar izan duen denbora"
1130
       #X-N (mu, sigma)
       denborak <- c(78.6,65.1,55.2,80.9,57.4,55.4,62.3)
1131
1132
       #a)
```

```
#H0: mu=72
1133
1134
       \#Ha: mu/=72
1135
       #alpha = 0.005
1136
       t.test(denborak, mu=72, conf.level = 0.995)
1137
       #Hipotesi nulua onartzen da, p=0.1345>0.005 delako
1138
1139
       \#b) pbalioa = 0.1345
1140
1141
1142
       #6.Ariketa
1143
       #aldagaiak dependenteak dira
1144
       amoniakoa.hasieran <-c(7.0, 9.1, 7.8, 8.1, 7.2, 9.0)
1145
       amoniakoa.amaieran <-c(7.5, 8.7, 7.6, 8.4, 7.5, 9.1)
1146
       amoniakoa.totala = amoniakoa.hasieran-amoniakoa.amaieran
1147
       amoniakoa.totala
1148
       #X: "Amoniakoaren kontzentrazioa"
1149
       #X-N(mu, sigma)
1150
       \#alpha = 0.01
1151
       #H0: mu = 0
1152
       \#Ha: mu /= 0
1153
       t.test(amoniakoa.totala, conf.level = 0.99)
1154
       #Hipotesi nulua onartzen da, p=0.5042>0.01 delako
1155
1156
1157
       #7.Ariketa
1158
       #X:"5 urte pasa ondoren korrosiorik jasaten ez duten habe kopurua"
1159
       \#a) alpha = 0.05
1160
       #H0: p = 0.95
1161
       \#Ha: p < 0.95
1162
       prop.test(104,120,p=0.95, alternative = "less")
1163
       #Hipotesi alternatioboa onartzen da, p=3.459e-05<0.05 delako
1164
1165
       \#b) p=3.459e-05
1166
1167
1168
       #8.Ariketa
1169
       kgabe \leftarrow c(20.4,62.5,61.3,44.2,11.1,23.7)
1170
       k \leftarrow c(1.2, 6.9, 38.7, 20.4, 17.2)
1171
       #X:"Irudien tamainak"
1172
       #X-N(mu, sigma)
1173
       \#a) alpha=0.1
1174
       \#H0:sigma1/sigma2 = 1
1175
       #Ha: sigma1/sigma2 /= 1
1176
       var.test(kgabe, k, conf.level = 0.9)
1177
       #Hiptesi nulua onartzen da, p=0.4359>0.1 delako
1178
1179
       #b)
1180
       Onarpen.eremu \leftarrow c(qf(0.05, 5, 4), qf(0.95, 5, 4))
1181
       Onarpen.eremu
1182
       #EK = onarpen eremutik kanpoan dagoena
1183
       curve (df(x, 5, 4), 0, 8)
1184
       segments (0, 0, 8, 0)
1185
       segments (0.1925978, 0, 0.1925978, df (0.1925978, 5, 4))
1186
       segments (6.2560565, 0, 6.2560565, df (6.2560565, 5, 4))
1187
1188
       \#c) alpha = 0.05
1189
       #H0:mu1 = mu2
1190
       #Ha: mu1 > mu2
1191
       t.test(kgabe, k, alternative = "greater")
1192
       #Hipotesi nulua onartzen da, p=0.05033>0.05
1193
1194
1195
       #9.Ariketa
1196
       zementua <- read.table("Zementua.txt", header = T)</pre>
1197
       zementua
1198
       karea <- zementua$Kare.portzentaia
1199
1200
       #X:"140 egunetan zehar egindako zementuaren kare kontzentrazioa"
       #X-N(mu, sigma)
1201
1202
       \#a) alpha = 0.15
1203
       #H0: mu = 5
1204
       \#Ha: mu > 5
1205
       t.test(karea, mu = 5, alternative = "greater", conf.level = 0.85)
```

```
1206
       \#p\text{-value} = 0.1002 < 0.15 \text{ denez}, Ha onartzen da
1207
1208
       #b)
1209
       length(karea)
1210
       EK <- c(pt(0.85,139), Inf)
1211
       ΕK
1212
       curve (dt(x, 139), 0, 5)
1213
       segments (0, 0, 5, 0)
1214
       segments (0.8016066, 0, 0.8016066, dt (0.8016066, 139))
1215
1216
       \#c) alpha = 0.02
       \#H0: sigma^2 = 0.8^2
1217
       \#Ha: sigma^2 /= 0.8^2
1218
1219
       EK <- c(0, qchisq(0.01,139),qchisq(0.99,139),Inf)
1220
1221
       Onarpen.eremu \leftarrow c(qchisq(0.01,139),qchisq(0.99,139))
1222
       Onarpen.eremu
       Estatistikoa <- 139*var(karea)/0.8^2
1223
1224
       Estatistikoa
1225
       #Hipotesi alternatiboa onartuko da, estatistikoa eskualde kritikoan dagoelako
1226
1227
       #d) alpha = 0.15
1228
      kareaberria <- karea*0.975
1229
       kareaberria
1230
1231
      #H0: mu = 5
1232
      #Ha: mu > 5
      t.test(kareaberri, mu = 5, alternative = "greater", conf.level = 0.85)
1233
1234
       \#p\text{-value} = 0.6014 > 0.15 \text{ denez}, H0 onartzen da
1235
1236
1237
1238
1239
1240
1241
1242
1243
1244
1245
1246
1247
1248
1249
1250
1251
1252
1253
1254
1255
1256
1257
1258
1259
1260
1261
1262
1263
1264
1265
1266
1267
1268
1269
1270
1271
1272
1273
1274
1275
1276
1277
```